

Eesme maal ei häbene inimesed mitte oma feelt rääkides. Aga meie juures on see paha mood, kui üks juba nii laugele jõuab, et häda pärast Saksa feelt tõnkida ehk Wene feelt purssida oskab, siis nii sugune mees, kas tee mis tahte, Maa feelt ei räägi enam. Üksna viljatus ja häda on mõni kord suulata, kuda mõni hunts-hantsakas wödera feelega maadleb ja heitleb, aga emafeelt ei räägi, kas tapa ära. Ise ajab end sääl juures nii uhleks, nagu tahaks iga fandi päält ütelda: wot, könelen Wene feelt nagu wet ja Saksa feelt nagu satvi, aga ei teagi, et annus Venelane ja selge Sakslane, kes oma feelt hästi oskavad, tema üle naeravad. Ka puuduline feele fundmine on kasuks, aga köneldagu sääl, kus muidu läbi ei saa, aga mitte sääl, kus tarvis ei ole, ja kus inime selle läbi naeruks saab.

Ehk waatame jälle foolide päale. Kui ühe Saksa mehe käest küsitsiks, kas ta ei tahaks oma wäikest poega, kes veel Prantsuse feelt jugugi ei mõista, kas ta ei tahaks seda ühte Prantsuse pooli saata, kus jugugi Saksa feelt ei räägita. Ei ialgi saaks ta seda tegema, sest ta näeks selgeste ära, et ta oma lapseli sellega suurt tahju teeb. Aga meil tuleb see veel üksna tiheti ette, et laps pooli viidakse, kus üksi Saksa feeli õpetust antakse. Lapse elav waim peab tööks jäätma, teist wiisi ei wöi asi olla.

Wijmaks on mul veel ühest asjast rääkida, mis wäga tähtjas on ja tähele tuleb paanna. See on tütarlaste koolitamine. Et tütarlapset peawad koolitatud saama, see on asi, mille vasta keegi ei peaks seisma. Veel nüüd fuuldafje üteldavat: „Ris

tütarlaps tarbusega teeb, mis tarvis tema teda tarvitab?“

See on wäga rumal ütlemine. Tütarlapset peawad pärast abikaasadeks ja emadeks saama. Kui mees koolitatud on ja naene mitte, ei saa abielu nii õnnelik, kui ta peaks olema. Aga see ei ole iga kord mitte ülem asi. Kes on see, kelle käest õrnad laste hingeb fölige esimese õpetuse saarvad? Kes on see, kellega nad oma lapse-põlives fölige enam koos on? Kes muud, kui ema. Ema toidab neid nii hästi ihu poolest oma tinna kui waimu pooltest õpetuse piimaga.

Sün on nüüd ometi wäga kerge mõista: mida mõistlikum ema on, seda mõistlikumalt saab ta oma lapsed kasvatama. Selle pärast on ka awalis, et naesterahwa koolitamine sagedastesse veel tarvilikum on kui meesterahwa.

Muidugi peame üks kord õppima mõtlema, et kui meie tütar koolitatud on, siis ta kohre mitte nii peenikene ei ole, et ta enam talutöösse ei kõlba. See on rumal arwamine, et talupoegade seisusesse fölige lõlemad ja tõlbemad inimesed peawad jäätma. Ei mitte! Tarbusest ja õpetusest peetakse ühel wiisil lugu, olgu ta külas ehk linnas leida. Pöörale selle on võllumehe seisus auu-seisus, ja on tal tiheti parem leib kui linna hunts-hantsakatel. Selle pärast on see ka wöderiti mõte, kui peaksi wöderi wähegi koolitatud inimesed linnu jäätma, kus neist tiheti muud ei saa kui hunts-hantsakad wöi kadaka-Sakslad. Onneks on meil juba koolitatud peremehi ja pere-